

מנשרתחן נשרמה

עיונים ופנים בפדשה מביה מדרשו ושיפוריו של
הגאון הניקא רבינו שלמה יהודה בארי שליט"א

פרשת תזריע

תזריע
79

הקורא בכל יום י"א פסוקים אין שטן משטין עליו וטוב לו

נְנַע צְרַעַת פִּי תְהִיָּה בְּאָזְנוֹ וְהִנָּבֵא אֶל הַפֶּהוּ (יג, ט). כתב הרוקח עה"ת [וכי"ה בספר מושב זקנים], שפסוק זה מתחיל ומסיים בנו"ן, כי הצרוע נענש על עוון הרכילות ולשון הרע, שזהו כאילו עבר כל התורה שנתנה לו יום, וע"כ השם שהרכיל את ישראל נתנגע ונתלה על עץ נ' אמה. והוסיף עוד, ש"א פסוקים ישנם במסורה המתחילין ומסיימין בנו"ן, ונעלם בהם אותיות ס"ו, כי יאונת פ' מרמז להמונים על אף שצף קצף זעף נגף, והאות ס' מרמז ל"סטן" [ועי' בספר חסידים (ס' רנט וסי' תתשנ) מה שכתב בזה]. כי היודע לומר י"א פסוקים אלו בכיוון בלי דילוג, לא ישלטו בו מלאכי חבלה להסטיין לו, כי נו"ן סימן טוב בחלום (עי' ברכות נז. וברש"י), וידגו לרוב². ורבינו בחיי (במדבר לב, לב), ששם המפורש יוצא מאחד עשר פסוקים אלו, והוא משלש עשרה אותיות, ואם תזכיר הפסוקים עם השם היוצא מהם, לא תירא מפחד, כי הוא השם המועיל לפחד. ובספר גימטריאות לרבינו יהודה החסיד (פ' מטות, יא), כתב שהקורא י"א פסוקים אלו במריח הסטן ממנו. וכתב החיד"א בספר דבש שלמה (מערכת נ. אות לא), שטוב לאומרו כדי להינצל מעין הרע, וביאר את טעם הדבר, מפני שזרע יוסף ומשלו לדגים, שאין עין הרע שולט בהם, ולכן אלו הפסוקים של נו"ן, יש בהם רמז לדג, שנקרא 'נון', וסימן לדבר מאי דאמר שמואל (נדרים נד): 'נון סמ"ך עי"ן - נונא סמא לעינים', ולכן אמירת פסוקים אלו מועילה לעין הרע, וידוע שכל עין הרע בא מהסט"א, שחיותה מ"א סמנים, ולכן הם י"א פסוקים, ועי"ש עוד. ובספרו שומר ישראל (ס"י) הוסיף עוד בשם הקב הישר (פל"ב) שהם מסוגלים להנצל גם מכישוף³. וראה עוד בשל"ה (מס' תענית, תו"א ק-קב) שהאר"ך לבאר סוד פסוקים אלו.

טעם המילה ביום השמיני בכדי שיעבור עליו שבת אחת

וביום השמיני יפול בשר ערלתו (ב, ג). איתא במדרש (ויק"ו כז, י), שטעם המילה ביום השמיני הוא מפני שאמר הקב"ה, לא תביאו לפני קרבן עד שתעבור עליו שבת⁴. ובזה"ק (רע"מ תזריע, מד). נתבאר, שמילת הבן הוא בדומיא דהקרבת הקרבן שנאמר בו (כב, כז) 'ומיום השמיני ינהלגה בשר ערלתו' (דברי"א י, י). ובשם רבינו יהודה החסיד הביא, שסדר פסוקים אלו כך הוא: נגע, נחנו, נביא, נהר, נחית, נגד, נפתי, נר, נופת, נודו, נושקי. וכתב לאומרו בלי דילוג בכונת הלב, שכהולך בדרך, או שכהולך לישון, וכן בכל סכנה שאמיר לאדם ח"ו. ובפירושו סידור התפילה שלו (עמ' תמב), כתב הרוקח לאומרו כל יום יזכר הקב הישר עוד, שכל אשה מעוברת האומרת י"א פסוקים אלו, תהיה בטוחה שלא תשלוט עין הרע על הולד. והביא נוסח תפילה לאומרה אחר אמירת פסוקים אלו, וזו היא: רבוננו של עולם, הצל עמך בית ישראל מכל מיני כטופים ומכל מיני עין הרע, וכשם שפרשת נפיקה על אבותינו שבמדבר שלא שלט עליהם עינא בישא דבלעם בן בעור, כן תפרס נפיקה עלינו ברחמיך הרבים, להזיחנו מכסים (במקסה ובהנהגה) בשמותיך הקדושים מכל עינא בישא. א"תה סתר לי מצר תצנני, רני פלס, תסובבני טלה (תהלים לב, ז). וז"ל המדרש: ר' יהושע דסכנין בשם ר' לוי אמר, משל למלך שנכנס למדינה, וגזר ואמר כל אכסנין שיש כאן לא יראו פני עד שיראו פני המטרונא תחלה. כך אמר הקב"ה לא תביאו לפני קרבן עד שתעבור עליו שבת, שאין ז' ימים בלא שבת, ואין מילה בלא שבת הו"ו 'ומיום השמיני ינהלגה בשר ערלתו' (דברי"א י, י). ועוד אמר רבי יצחק (תנחומא וירא ו) בזה"ל: נאמר במילה עבודה, ונאמר בקרבנות עבודה, מה עבודה האמורה בקרבנות דמים, אף עבודה האמורה במילה דמים, למה, זרע יעבדנו, כיון שאדם מטיף טיפה אחת של דם, היא חביבה לפני הקב"ה בקרבנות. לפיכך נגלה הקב"ה על אברהם כשלא עבד בקרבנות, שנא' (ויקרא ט) שור ואליל לשלמים לזבח וגו' כי היום ה' נראה אליכם.

שמאחר שירד כל כך עד שנענש משמים בצרעת, מוכרח להסגר ז' ימים ויעבור עליו שב"ת קודש, שרמזו בו (סידורו של שבת, סוף שורש א) שהוא ר"ת 'שבת ב'ו ת'שוב', ויתעורר בו ניצוץ היהודית אשר בפנימיות לבו שבא בירושה מאבותינו הקדושים, וכדיבאר החידושי הרי"ם, שעל ניצוץ זה הבטיח הקב"ה לאברהם אבינו ע"ה 'אנכי מגן לך' (בראשית טו, א), ועי"ז ישוב לתקן הפגם ויזכה להטהר ביום ז', כדאיתא בספר יצירה (ב, ד) 'אין בטובה למעלה מענג', ואין ברעה למטה מנג'ע', ע"כ בשבת קודש העונג יכול להעלות מחשכות הנגע'.

ר"ח ניסן ראש חדשים

ר"ח ניסן הוא שורש וראש לכל חדשי השנה בהנהגת הרחמים
כתב השל"ה (מס' פסחים, מצה עשירה דרוש ו, תעא) שראש חודש תשרי הקובע להתחלה למציאות הנהגת הטבע, וראש חודש ניסן הוקבע להתחלה למציאות הנהגת ההשגחה. ועוד כתב (מס' פסחים, תו"א קז, הג"ה א-ג), שתשרי שעקרו הוא עשרת ימי תשובה, הוא שורש של כל השנה, וראש חודש ניסן הוא שורש וראש לכל חדשי השנה, כלומר ראש הצירוף מ"ב צירופים הוא ניסן, ואח"כ אייר, וכן כולם. וביאר בזה את מחלוקת רבי אליעזר ורבי יהושע (ר"ה י) אם בתשרי נברא העולם או בניסן, דמר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי, כי נברא בניסן הכלול בתשרי, כי יש י"ב צירופי הו"ו, וכל צירוף כולל מכל הצירופים, בסוד אחדותם, רק שבכל צירוף בחינתו גוברת, ומכל מקום הוא כלול מכל הצירופים. והנה, מה שאמר ר"א שבתשרי נברא העולם, הוא הצירוף של העול, והוא מורה ונוטה למדת הדין, ומכל מקום נשתתף עם מדת החסד, דהיינו מבחינת כללות צירוף ניסן שבו שנוטה לחסד, נמצא דברי שניהם אמת. וכתב שכן ניתן להיווכח מפועל הבריאה שעשה הקב"ה טבע בארץ בתשרי ובניסן, וכראיית ר"א מכתוב (בראשית א, יא) 'וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תְּדַשָּׂא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מְזִרְעַ עֵץ פָּרִי, איזהו חודש שהארץ מוציאה דשאים ואילן מלא פירות, הוי אומר זה תשרי, ואותו הפרק זמן רביעה היתה וירדו גשמים וצימחו, שנאמר (בראשית ב, ו) 'וַיֵּאדָר יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ' (שְׂמֹרָה על הנהגת הטבע, שהוא ענין מידת הדין). וראיית רבי יהושע מדכתבי (בראשית א, יב) 'וַתֹּוצֵא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מְזִרְעַ עֵץ לְמַנְהוּ וְעֵץ פֵּרִי, איזהו חודש שהארץ מלאה דשאים ואילן מוציא פירות, הוי אומר זה ניסן, ואותו הפרק זמן בהמה וחיה ועוף שמזדווגין זה אצל זה, שנאמר (תהלים סה, יד) 'לְבָשׁוּ כְרִים הַצֹּאן' וגו' (שְׂמֹרָה על הנהגת ההשגחה, שהוא ענין מידת החסד).

בר"ח ניסן מתחדש השפע לכל השנה, ואין הדבר תלוי בנעשה התחתונים

וכתב בקדושת לוי (פ' בא, ד) 'או יבואר החודש הזה) עה"פ (שמות יב, ב) 'הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְכֶם, שנרמז בזה שבר"ח ניסן מתחדש השפע על כל השנה,

יאלו ה' א. נגע צרעת פי תהיה באזן והיבא אל הפה. ב. נחנו נעבר חלוצים לפני ה' ארץ כנען ואחזת נחלתנו מעבר לירדן (במדבר לב, ג. נביא מקרבה מאחיר פמני יקים לה' אלקיה אליו תשמעון' (דברים יח, טו). ד. ידו מתוך קבל ומאריך פשדים צאו והיו כעמודים לפני צאן' (ירמיהו ח, ח). ה. נר ה' נשמת אדם הפש כל חדרו בטן' (משלי כ, כז). ו. נגד אבות עשה פלא בארץ מצרים שדה צען' (תהלים עח, יב). ז. נהר פלגיו ישמחו עיר אלהים קדש משפני עליון' (תהלים מז, ה). ח. נר ה' נשמת אדם הפש כל חדרו בטן' (משלי כ, כז). ט. נפתי משכבי מר אלהים וקמון' (משלי יז, י). י. נפת תספנה שפתותיך פלה דבש וחלב תחיל לשונך וריח שלמתך כריח לבנון' (שה"ש ד, יא). יא. נשקף קשת ממיינים ומשמאלים באבנים ובחצים בקשת מאחי שאול מבנימן' (דברי"א י, יב). יב. ובשם רבינו יהודה החסיד הביא, שסדר פסוקים אלו כך הוא: נגע, נחנו, נביא, נהר, נחית, נגד, נפתי, נר, נופת, נודו, נושקי. וכתב לאומרו בלי דילוג בכונת הלב, שכהולך בדרך, או שכהולך לישון, וכן בכל סכנה שאמיר לאדם ח"ו. ובפירושו סידור התפילה שלו (עמ' תמב), כתב הרוקח לאומרו כל יום יזכר הקב הישר עוד, שכל אשה מעוברת האומרת י"א פסוקים אלו, תהיה בטוחה שלא תשלוט עין הרע על הולד. והביא נוסח תפילה לאומרה אחר אמירת פסוקים אלו, וזו היא: רבוננו של עולם, הצל עמך בית ישראל מכל מיני כטופים ומכל מיני עין הרע, וכשם שפרשת נפיקה על אבותינו שבמדבר שלא שלט עליהם עינא בישא דבלעם בן בעור, כן תפרס נפיקה עלינו ברחמיך הרבים, להזיחנו מכסים (במקסה ובהנהגה) בשמותיך הקדושים מכל עינא בישא. א"תה סתר לי מצר תצנני, רני פלס, תסובבני טלה (תהלים לב, ז). וז"ל המדרש: ר' יהושע דסכנין בשם ר' לוי אמר, משל למלך שנכנס למדינה, וגזר ואמר כל אכסנין שיש כאן לא יראו פני עד שיראו פני המטרונא תחלה. כך אמר הקב"ה לא תביאו לפני קרבן עד שתעבור עליו שבת, שאין ז' ימים בלא שבת, ואין מילה בלא שבת הו"ו 'ומיום השמיני ינהלגה בשר ערלתו' (דברי"א י, י). ועוד אמר רבי יצחק (תנחומא וירא ו) בזה"ל: נאמר במילה עבודה, ונאמר בקרבנות עבודה, מה עבודה האמורה בקרבנות דמים, אף עבודה האמורה במילה דמים, למה, זרע יעבדנו, כיון שאדם מטיף טיפה אחת של דם, היא חביבה לפני הקב"ה בקרבנות. לפיכך נגלה הקב"ה על אברהם כשלא עבד בקרבנות, שנא' (ויקרא ט) שור ואליל לשלמים לזבח וגו' כי היום ה' נראה אליכם.

י' ועוד האריך שם, שזהו שאחז"ל (ויק"ו יד, א) 'זכה אדם, אומרים לו אתה קדמת למעשה בראשית', כי ע"י העונג שבת קודש שלמעלה מעוה"י, כל השומרי שבת קודש משיגים ניצוץ עליה למעלה. וביאר שכל זה תלוי בהכנה ותשוקה לזכות לשבות בשבת קודש, ובגודל האמונה שהשבת קודש מעין היא עולם הבא ומזכירה לאדם שורש חיותו בשמים. וביאר עוד, שזהו דין הסגר שני דמצורע, כי מי שלבו אטום ואינו מתרומם ומתעלה בשבת קודש אחת, יסגר שנית, כן בשבת קודש השניה, על ידי שנשבר לבו שלא נטהר בהסגר הראשון, יעלה בשבת קודש השניה, אבל אם כל בשבת קודש השניה לא פעל, יוחלט ח"ו בטומאה עד התשובה ממעמקים, כדרשו חז"ל 'שוח"ט תהלים קב) עה"פ 'ועם נברא יקל', שיתחדשו ממש כבריאה חדשה ע"י המתלב כמים, כדכתיב (שמו"א ז, ו) 'וישאבו מים וישפכו לפני ה', ולא מצוינו עבודה במים חוץ מניסוח המים, שאף הוא היה טפל לקרבן כמו ניסוח יין, רק הכוונה ששפכו לבם כמים, כדכתיב (תהלים סב, ט) 'ושפכו לפניו לבבכם'.

כדיבאר השל"ה (מס' חולין, תו"א קלח) שעשרת ימי תשובה הם מקורות של שנה ימי השנה, בסוד עשר ספירות שבבינה, עי"ש כל הענין.

ודבר הַחֲדָשׁ בנקל לעשות בו כרצונו, וזהו 'החודש הזה', התחדשות השפע, הוא 'לכם', כרצונכם כן יתקדש בכל העולמות. כי השי"ת עושה רצון יראי, וכמו שישראל רוצים שהשי"ת יתנהג בכל העולמות, כן כביכול מתנהג עצמו השי"ת עם כל העולמות בחסד וברחמים. ובאופן אחר ביאר, שבתשרי השי"ת דן את העולם אם הם אוהבים את בני ישראל. וזהו 'הַחֲדָשׁ הַזֶּה לְכֶם', בשבילכם, שהשפע הנשפע מאת השי"ת בחודש ניסן והמשפט, הוא בשביל ישראל, ומי שעושה רעה לישראל, הקב"ה נפרע ממנו ועושה ניסים לישראל. כי יש שפע הנשפע מהבורא יתברך מחמת גודל טובו, אשר בשביל זה ברא העולם בכדי להיטיב לברואיו, ולא מחמת מעשה התחתונים, והוא אור ישר, שהוא א"ב כסדר, שהוא סוד ניסן הנקרא א"ב"ב, ויש שפע הנשפע מהבורא יתברך ע"י התעוררות עמו ישראל למלאות בקשתם, ומעוררים למעלה להשפיע, והוא אור חוזר, שהוא תשר"ק, שהוא סוד תשרי, וע"כ הוא מרובה במצוות, כדי לעורר השפע ע"י מעשה התחתונים, משא"כ ניסן שנשפע מחמת גודל טובו יתברך.

בחודש ניסן עמ"י הם מעל הזמן והטבע

וכן כתב בשפת אמת (ויקרא, פ' החודש, תרנ"ט), שבתשרי נתחדש השנה בדרך הטבע המוכן לכלל הבריאה, אבל בניסן נתחדש הדרך המיוחד לבני ישראל. ועפ"ז ביאר שזהו שאחז"ל (משנה ר"ה א, א) 'באחד בניסן ר"ה למלכים ולרגלים', כי 'כל ישראל בני מלכים הם' (משנה שבת יד, ד), וכמ"ש (שמות יט, ו) 'וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מְמַלְכֵת כִּהְיוֹנִים', ובבחי' 'נפש' הוא ר"ה לנפשות בני ישראל, שהם בני מלכים, והיא הנהגה המיוחדת להם ונתחדש בניסן. וכמו כן הוא ר"ה לרגלים בבחי' הזמן ו'שנה', כי הרגלים הם מובחר הזמנים ומיוחדין לבני ישראל, וכמו שאומרים 'מקדש ישראל והזמנים', ובניסן מתחדש זה הדרך. וגם 'בעולם' הוא ר"ה לחדשים, שכל הנהגות העולם ע"י "ב מזלות וחדשי השנה, ונקרא חודש 'ניסן' על שם שבו מתחדש דרך הנסים שהוא למעלה מדרך הטבע. ומאחר שישראל קדשינהו לזמנים ובכח זה יצאו ממצרים, לכן הקדים פרשת החודש, כי מצד הטבע היו בני ישראל משועבדים לפרעה, והגאולה הי' מצד שנתעלו על הזמן והטבע. ועוד כתב (שם, תר"ס) בשם זקנו החידושי הר"ם, שהגם שבכל ר"ה ור"ח יש התחדשות מבריאת עולם, אבל זהו מכוסה תוך הטבע, לכן אין כל חדש תחת השמש, שאין יכולים להתגלות את שורש ההתחדשות, אבל לבני ישראל קבע הקב"ה חודש של גאולה, שזכו להוציא את ההתחדשות מכח אל הפועל. ולכן הם יכולים להמשיך הקדושה אל הזמנים. וז"ש 'החודש הזה לכם',

פירוש עצם ההתחדשות בלי שום השתנות, וע"כ נקרא ניסן ראש חדשים, כי הוא שורש ההתחדשות.

בחודש ניסן מתבטלים כל הגזירות הרעות שיש על ישראל

וכתב בספר תורת אמת לבעל האהוב ישראל מאפסא (ויקרא דרוש לפ' החודש), שבניסן בא התחדשות לכל הדברים, ומתחילים העולמות להתנהג מחדש, וכל מה שנקבע בימים הראשונים עד ניסן נופל ונחשב כאין ותוהו, שכל השטרי חובות שיש ח"ו על ישראל, הן אשר נגזר ונכתב ח"ו למעלה איזה דבר חוב על כלל ישראל או על יחיד, והן אשר נכתב ונחתם למטה בעולם התחתון אצל מלכי האומות ח"ו בטבעתם להרע נגד זרע ישראל, הכל בטל, כיון שהעולם מתחיל להתחדש מניסן. וכל מה שיש איזה שטר שהוא חוב על ישראל, מה שהוא מוקדם מזה הזמן הכל פסול ובטל, והמאוחרין, מה שיצא מראש חודש ניסן כשרין (ר"ה ב). כי ימי ניסן הם ימי רצון וימי גאולה, והשי"ת משפיע לזרע ישראל כל מיני ישועות וחסדים טובים, עי"ש כל הענין.

בר"ח ניסן שחל בשבת קודש יוכלו להשיג שפע החדשות בדברי תורה

וכתב בס' פרי צדיק (שמות פ' החודש), בשם היהודי הקדוש מפשיסחא, שכשחל ר"ח ניסן בשבת יוכלו להשיג שפע התחדשות בדברי תורה. כי הנה דרשו בפסיקתא רבתי (סוף פט"ו) עה"פ 'הַחֲדָשׁ הַזֶּה לְכֶם' - 'חדשו מעשיכם', וביאור הדבר, שאף שעיקר דתותא דסי'הרא הוא האור תורה, ולא המעשה, אבל עיקר אור תורה הוא גם כן המעשה, כמשאחז"ל (מגילה טז) שהלימוד מביא לידי מעשה, וכדכתיב (דברים ל, יד) 'כִּפְיָהּ וּבְלִבָּהּ לַעֲשׂוֹתוֹ', ולא 'בפיך ובמעשיך', כי גמר המעשה הוא מהשי"ת. וזהו 'חדשו מעשיכם', כלומר שע"י חידוש האור בדברי תורה, ומזה יבוא למעשה, שהגמר מעשה יהיה על ידו יתברך כמ"ש 'לעשותו'. ולכן נקרא חודש ניסן 'ראש חודשים', כי כל חודש יש לו קדושה מיוחדת, ויום ראשון נקרא ראש חודש, שהוא ראש של כל החודש דבתר רישא גופא אזיל (עירובין מא), והוא כולל כל קדושת החודש, אבל ניסן כולל כל קדושת שנים עשר החודשים, ונקרא ראש חודש שלו 'ראש חודשים' [ונקרא ג"כ 'ראשון' כמ"ש 'ראשון הוא לְכֶם' (שמות יב, א), שְׁמוֹנָה שְׁקֻשִׁים בְּשׁוֹרֶשׁ, בראשית המחשבה, שהוא שכל הנעלם מכל רעיון]. וכן שבת הוא כולל כל קדושת ימי המעשה שאחריו, ולכן בשבת שחל בשבוע שאח"כ ר"ח ניסן, קורין פרשת החודש, וכשחל ר"ח ניסן בשבת יוכלו להשיג שפע התחדשות בדברי תורה, עי"ש כל הענין.

"כה תאמר לבני ישראל אהיה שלחני אליכם" (שמות ג, יד)

משיעורים יום ה' בהעלותך תשע"ב ויום ה' שמיני תשע"ד

הדעת הדיבור והמעשה

מהגוף וה'מעשה' (שהוא כנגד שבעת המדרגות התחתונות הכלולות משבע שהם מ"ט) וכמ"ש "כי חיים הם למוצאייהם וכלל בשרו מרפה", שע"י הדיבור נתקן הגוף והמעשה.

לא היה ביד פרעה הכח לכבוש את הדעת והדיבור של ישראל אלא מכח שיעבוד הגוף

והנה בשיעבוד מצרים ידע פרעה שבכדי להכניע את ישראל תחת ידו צריך שישלוט בדעתם בדיבורם ובגופם, ולכן שיעבד פרעה את ישראל בקושי גדול עד שגבר הרע על הטוב במחשבה דיבור ומעשה, והיו קרובים למיתה רוחנית ממש. ומובא במדרש (שמו"ר ה, טז) ששבט לוי, שהם כנגד הדיבור, לא השתעבדו תחת פרעה, אבל מפני שישראל שהם כנגד הגוף והמעשה היו בשיעבוד, גם שבט לוי היו שותפים בצרת השיעבוד (אזה"ח בראשית טו, יג). כמו כן משה רבנו שהוא ראש ישראל לא היה תחת יד פרעה, והיה נכנס ויוצא שלא ברשות, אבל היה בצער גדול יחד איתם. והענין הוא, שאין כח ביד הסטי"א לכבוש את הדעת והדיבור אלא מכח שיעבוד הגוף, לכן גם בכלל ישראל - לא היה בכוחו להכניע תחת ידו את הראש והדיבור של כל אחד מישראל, אלא מכח שיעבוד גופם, ומתוך שלחץ את גופם בפרך, שלט גם על הדיבור בזה שלא יכלו להתפלל, ושלט על דעתם שלא יאמינו שיכולים הם לצאת ממצרים.

בחטא אדה"ר נפגם הדעת ועל ידו נפגם גם הדיבור והמעשה

הנה בקומת האדם הם שלשה ענינים מחשבה דיבור ומעשה, והם כנגד השמות אה"ה הו"ה אדנו"ת (תיק"ז קכח), והם כנגד כהן לוי וישראל (זה"ק צו כט), כהן הוא כנגד הראש, לוי הוא כנגד הדיבור וישראל כנגד הגוף והמעשה. ובחטא עץ הדעת נפגם הדעת, שהוא כנגד כלליות הראש, ועי"ז נפגם גם הדיבור, כי דעת גניז בפומא (זה"ק משפטים, קכג), ומפני שהדעת מתפשט בכל האיברים (כמ"ש משלי ד, ט) "בדעת חדרים ימלאו", שהם כל האיברים), ירד גם הגוף למדרגה נמוכה. ומזמן חטא אדה"ר הדעת והדיבור והגופים מעורבים בטוב ורע, ומה שהוא במדרגה נמוכה יותר גובר עליו החלק הלא טוב ביותר, לכן הגוף מתגבר עליו וזהמת הנחש ביותר. וטומאת הנחש נכנסה באדם וחוה ונתערבה דעתם ברע, כמ"ש (בראשית ג, ה) "ידועי טוב ורע". ומפגם הדעת נתערב גם הדיבור ברע, שאין יכול האדם לעמוד בתורה ותפילה לפני ה' יתברך (שזהו עיקר הדיבור), כמ"ש (שם, ח) "ויתחבא האדם ואשתו מפני ה' אלהים". וגם הגוף ירד במדרגה מאוד, מְלָבוֹשׁ עֲלִיּוֹן ורוחני ללבושי עור מגושמים, כמ"ש (שם, כא) "ויעש ה' אלהים לאדם ואשתו כותנות עור וילבישם".

כשעמדו ישראל לפני הר סיני תקנו בשלמות את

לעילוי נשמת יעקב דוד בן חנה ולאח רבקה בת מורי ישראל לבית עבאדי סימה סבינה בת פולה ראו דור דרוור בן רונית

לכן בתחילה פיתה פרעה את ישראל בעבודת הגוף בלבד (במדב"ר טו, כ), כי שיעבוד הגוף היה דבר שבידו, אבל כדי שיע"ז יוכל למשול גם בדיבורם ודעתם ולבטלם מהתפילה והמחשבה מה' יתברך, היה צריך פרעה לשעבדם וללחצם מאוד בחזקה ובפרך גדול, עד שלא יהיה בידם שום פנאי ליישב דעתם, וכל מחשבתם תהיה רק סביב צרתם, ולעולם לא יעלו בדעתם שיש מציאות אחרת מלבד היותם עבדים, וכשיאבדו את דעתם לא יוכלו ליגש אל התפילה והדיבור.

כדי לצאת מגלות מצרים היו צריכים לתקן את ענין הראש והמחשבה תחילה

והנה כפי שבחטא עץ הדעת על ידי פגם הדעת, ירדו הדיבור והמעשה ונכללו בזוהמה, כך התיקון לזה הוא על ידי שניתקן הדבר בשורשו, שעל ידי תיקון הדעת, נפדה הדיבור ויכולים להתפלל. ועל ידי הדיבור, מוציאים גם את הגוף מהזוהמה ויכולים לקבל את התורה. ולכן כדי להוציאם ממצרים שלח הקב"ה את משה רבנו שהוא שלימות ענין הראש והדעת (תוי"ט, פ' שלח), וכשהתחבר משה עם ישראל, האיר ותיקן בהם תחילה את ענין הראש והמחשבה, ועל זה אמר הקב"ה למשה (שמות ג, ד) "אהי"ה אשר אהי"ה, כה תאמר לבני ישראל אהי"ה שלחני אליכם", שייאר ויתקן בהם את ענין הראש תחילה, שהוא כנגד שם אהי"ה, ועל ידי זה יכלו לצאת גם משיעבוד הגוף. ולכן לא היה יציאת מצרים תיכף ומיד, כי היו צריכים תחילה להוציא את דעתם מתחת יד פרעה. לכן כשבא משה רבנו שהוא כנגד הדעת (זוה"ק פקודי, רכ"א). נבהל פרעה ואמר (שמות ה, ט) "תכבד העבודה על האנשים", כי הבין שאם יצאו הדעת והדיבור מתחת ידו, יצאו ישראל לגאולה, לכן הכביד העבודה על הגוף כדי שלא ישמעו למשה. ולא היו ישראל בשיעבוד גמור אלא על הגוף, ומכאן זה ביטל פרעה את ישראל מעבודת המחשבה והדיבור, עד שלא היה בידם להתפלל ולהאמין במציאות אחרת מלבד היותם עבדים, שמפני עול השיעבוד לא יוכלו להתחבר עם הדעת, כמ"ש (שמות ו, ט) "ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה".

תחילה צריך שיוציא האדם את ראשו ודעתו מלחץ יצה"ר והיסורים

וכן הוא הדבר בפרטות אצל כל אחד מישראל, שכדי שיצא מחושך לאור, צריך הוא תחילה שיוציא את ראשו ודעתו מהמקום שנסקע בו. כי אע"פ שנדמה לאדם שכל חלקיו בגלות, זה אינו, כאמור לעיל, כי ראשו ודיבורו אינם בגלות גמור אלא מכח שיעבוד הגוף ביצר הרע ויסורים, שהם הלחץ והשיעבוד בפרך, ובהו ככללים גם הראש והדיבור תחת הגלות, עד שאדם מתרחק מהתפילה והאמונה. אבל על ידי שיתקן את ענין הראש ויוציאו מהגלות, יוכל בכח הדיבור בתורה ותפילה להוציא גם את גופו מהגלות.

וכפי שסיבב הקב"ה שתחילה יוציאו ישראל את ראשם מהגלות וידעו שאינם עבדים במהותם, ואין טומאת מצרים והיסורים אלא דבר הסובב את גופם, והפריד הקב"ה בין המצרים ובין ישראל, כך העיקר שצריך האדם לאחוז בו הוא - שיוציא תחילה את ראשו מהגלות, שהמשמעות בזה היא, שיפריד בין הטוב שבו לרע הסובבו, וידע שהרע

הוא אינו חלק ממנו, ואינו עבד ליצר הרע במהותו, ויכול הוא לקבל את התורה ולזכות לכל השלמויות והנצחיות.

כשמתקן ענין המחשבה והראש מעורר כנגד זה רחמים גדולים

והענין הוא, הדנה נודע שתיקון כל קומה היא מכח אור הנשפע עליה מרום המעלות, אלא שכדי לעורר מדרגה זו צריך שיתעוררו התחתונים בתיקון המדרגה שיתגדלו מלמטה. והנה כשהיו ישראל במצרים היתה כביכול קומת ישראל כולה בהגלות כדלעיל, ולכן כדי להשפיע שפע גם על ראשית קומת ישראל, היה צריך שיתעוררו עליהם רחמים משורש רום המעלות שאין הפה מותר לדבר, שהם תלת ראשין (אד"ר נשא, קלב), והם כנגד שורש הרצון ותחילתו, כנגד שורש המחשבה, וכנגד שורש מידת הרחמים. לכן אמר הקב"ה למשה "אהי"ה אשר אהי"ה, כה תאמר לבני ישראל אהי"ה שלחני אליכם" שהם ג' פעמים אהי"ה, 'אשר' הוא אותיות 'ראש' (תיקו"ז ת' לו), היינו שאע"פ שנדמה בעיניהם שאין להם תקנה לצאת ממצרים, על ידי שתראה להם הדרך לתיקון הראש, יעוררו את אותם המידות למעלה שהם שמות אהי"ה ויצאו לגאולה. והוא ע"י תיקון הרצון המחשבה והדעת: הרצון - שירצו ליישב דעתם, שיע"ז יבינו שהם בגלות ועתידים להגאל. ה'מחשבה' - שינתקו את מחשבתם מהעבודות ומצער השיעבוד. וה'דעת' - שידעו מרחמי השי"ת ותהיה להם תקוה שיכול הקב"ה ברגע קל להפוך את המציאות מגלות לגאולה.

ראשית ענין הרצון הוא שירצה ליישב את דעתו עד שידע שמקום זה הוא גלות וצריך להגאל

והנה הרצון הוא השורש לתנועת האדם, ועל ידו יעתיק האדם את עצמו ממקום למקום, כך גם ממיצרי הגלות לא יוכל האדם לצאת אלא על ידי שיהיה הרצון, כי כשאין דעת האדם מיושבת, אינו מודע לכך שהוא במקום לא טוב ובגלות, לכן אינו רוצה להגאל. אבל אם פונה ליישב דעתו, רואה שהוא בגלות ועתיד להגאל, וידיעה זו היא אתחלתא דגאולה. לכן אמר פרעה (שמות ה, ד) "למה משה ואהרן תפריעו את העם ממעשיו", כי שמעו בני ישראל למשה ואהרן וסברו לנוח מן המלאכה (רש"י), ואמרו במדרש (שמו"ר ה, יח) שהיו בידם של ישראל מגילות שהיו משתעשעים בהם משבת לשבת ואומרים שהקב"ה גואלם, לפי שהיו נחים בשבת. על כן אמר פרעה (שמות ה, ט) "תכבד העבודה על האנשים ואל ישעו בדברי שקר", היינו שלא ינוחו בשבת כדי שלא ידעו מהגאולה, כי ידע פרעה שאם יישוב את דעתם - יוציאו את ראשם מתחת ידו והשפעתו, לכן הכביד תיכף את העבודה - עד שלא יוכלו לשמוע למשה, כמ"ש (שמות ו, ט) "ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ועבודה קשה", כי הייחוד הוא ע"י הריאה כמ"ש בתיקונים (תיקון כ-כ"א) 'על ריאה שריא יחוד', ומפני שהייתה רוחם ונשימתם קצרה (רש"י) לא יכלו להתייחד עם הדעת של משה, כי היחוד של ישראל עם משה היה על ידי השמיעה אליו, כמ"ש 'שמע ישראל' שהוא יחוד, וכשאדם מיושב בדעתו יוכל לבוא לענין היחוד ולשמוע אל משה, ובדומה ליום השבת (כמ"ש 'תיקו"ז ת' כב) 'וישבות בו' -

מסירתא דיחוד) ועי"ז נשפע לו ברכה וקדושה, שהם מחשבה ודיבור מתוקנים.

וברצון יש מדרגות רבות שצריך האדם לברר עד שיהיה רצונו בנקיות ובקדושה, אבל ראשית בירור הרצון שכאמור על ידו יכול האדם לצאת מהמקום בו הוא מונח הוא, שירצה האדם להיות מיושב בדעתו, כי מפני דוחק הגלות על הגוף נשקע גם הרצון של האדם תחת יד יצרו, ורוצה האדם ריבוי עניינים ברוחני וגשמי, אבל באמת אינו יודע מה צריך לרצות, כי אין דעתו מיושבת, לכן הדבר הראשון שצריך האדם לרצות הוא 'שוב הדעת', וכל מה שמוכרח לעשות, הן מפני הטרדות והן מפני צרכי הגוף, צריך שירצה לעשות כן כדי שיבוא מתוך זה לישוב הדעת. וכשתהיה הדעת מיושבת, יראה האדם שהמקום בו הוא מונח הוא לא טוב, והוא גלות, וצריך להגאל, וכל שעה שדעתו של אדם מיושבת עליו יוכל על ידה לצאת ולהעתיק את עצמו למקום טוב יותר.

כדי לתקן את מחשבתם של ישראל רצה הקב"ה שיחשבו בענין הגאולה והחירות

הדבר השני, הוא תיקון המחשבה של האדם, ואמרו בתיקונים (תיקון כ-כ"א) 'מחשבה דא אדם וכו' ומחשבה טבא איהו אדם טוב, ומחשבה בישא דא אדם רע בליעל', כי המחשבה היא כל האדם, והיא המקום בו הוא מונח (בן פורת יוסף, פ' ויחי). וכשהיו ישראל במצרים תחת השיעבוד היו מחשבותיהם תמיד בצער ובמחשבות השעבוד, לכן ביקש הקב"ה ממשה רבנו שמלבד מה שפָּמְפָּשָׁרָם שיצאו מתחת יד פרעה, שיוסיף ויספר להם עוד שביאם הקב"ה לארץ זבת חלב ודבש (שמות ג, ז). והטעם, שמאחר שרגילים במחשבות של עבדות וצער השעבוד, אף אם יוציאים ממצרים - ישארו עבדים במחשבתם, לכן היו צריכים להוציא ממחשבתם כל מחשבה על צער ויסורים, ויתרגלו לחשוב מהטוב הצפוי להם. כך כשאדם שומר את מחשבתו בכל מיני שמירה, ואינו נותן לרע להיכנס למוחו, אע"פ שעדיין גופו תחת שעבוד יצרו וטרדות הגוף והנפש, בכח נקיות המחשבה נתקן כל ענין הראש ויוצא מהגלות, ובזה מכשיר את עצמו לצאת כולו לגאולה. ואם ישמור האדם את מוחו במחשבות טובות אף לשעה אחת, יראה תיכף שיוצא פְּמָחְשָׁךְ לאור ממש, והיא תחילת הארת אור הגאולה על האדם.

ראשית הדעת היא תקוה ופרעה היה מכבה את תקוותתו של ישראל

והדבר השלישי והעיקר - הוא הדעת. ובפשטות ענין הדעת הוא תפיסת האדם ודעתו על כל דבר ודבר, וכלליות הדעת הוא משה רבנו, שהוא כלליות דעת התורה (מגלה עמוקות אופן קג), שהיא התפיסה וההשקפה על כל דבר וענין בעולם. וכמו בענין הרצון, גם בדעת הם מדרגות אין קץ, וכפי שלימות הדעת כך הוא תיקון כל קומת האדם. וכשתהיה הדעת שלימה אצל הבריות, הוא תיקון הבריא כולה, כמ"ש (שעיה י"א, ט) 'ומלאה הארץ דעה את ה'". אבל ראשית הדעת של האדם צריכה להיות על דבר אחד ועיקרי, שהוא החשוב מן הכל, והוא שתהיה לו 'תקוה'. ובאמת בכל הבריות יש תקוה, והיא פנימיות רצונם להמשך חיותם, כי קצה השני של התקוה הוא נפילת דעת

יכתוב (בראשית מז, כו) "וישמ אותה יוסף לחוק... רק אדמת הכהנים לבדם לא הייתה לפרעה" שקבע כן יוסף לחוק במצרים, שאין הכהנים משתעבדים. ואף שהיה בכח יוסף להשפיל הסט"א ולשעבד אף אותם. יחזק יוסף חוק זה, שיע"ז גם בטל לוי לא ישתעבדו לפרעה ויהיה על ידם הפתח לגאולה.

ובאמת כל עבודת האדם תלויה ברצון, שצריך לעבוד לה' ב"ה מפני שרוצה האדם אותו יתברך, ועוסק בתורה ובמצוות מתוך שרוצה את ה' ב"ה. אבל כדי שתהיה תורתו ועבודתו במדרגה זו שלומד ומתפלל מכח הרצון אליו יתברך, צריך ליישב דעתו ולברר את תכלית רצונו בעבודתו יתברך, ולכן גם כשעדיין אין עסק תורתו במדרגה גדולה, אם כוונתו בכל עניניו ליישוב הדעת, הרי שתכלית עבודתו היא על מנת לרצות ולהתקרב אל השי"ת - שהיא תורה לשמה. וכן כשעוסק בצרכי הגוף ובפרנסתו, אם עוסק בזה מתוך רצון שיבוא מתוך כך לישוב הדעת, הרי שהוא תמיד בהתקדמות להתכלית הזה, שהוא הפתח להתקרב לשי"ת.

לרפואה ישועה והצלחה בכל הענינים עזרא בן אסתר יהודה בן סיגל איל בן סימה סבינה ישראל שושן ואודט אמרוסי חלפון ודינה כהן ירדנה בת שושנה שמעה עמוס דב בן רות חלי רחל בת שמחה ג'ולייט

הדיבור שהוא עם דעת מתוקן להוציא אף את הגוף מזוהמת הנחש לגמרי, עד שבאו ישראל לפני הר סיני ויכלו לעמוד לפני ה' יתברך לקבל את התורה. וזה "כה תאמר לבני ישראל אהיה שלחני אליכם", כה תאמר - הוא כנגד הדיבור, לבני ישראל - היינו אל הגוף שהוא כנגד מדרגת 'ישראל', אהיה שלחני אליכם - שעל ידי דיבור שיוצא מדעת מתוקן, גם הגוף שהוא כנגד מדרגת 'ישראל' יצא לגאולה. וכמ"ש "כי חיים הם למוצאיהם ולכל בשרו מרפה", שכשהדעת והמחשבה מתוקנים, הדיבור בתורה ותפילה הוא מאילנה דחיי, כי התורה והתפילה הם כמו קרבן ואמרו בזה"ח (רות) עיקרא דקרבן כהן דאיצטריך לכוונא שמא קדישא, שעיקר קבלת הקרבן תלויה בכהן שהוא כנגד המחשבה, ויש בכוחו להעלות אף את הגוף והמעשה לדבוק בעץ החיים. והעיקר מה שניתקן הדעת והדיבור הוא על ידי אמונת חכמים, כי חכמים מאירים את עיני האדם, ומראים לפניו את הדרך שעל ידה יוכל להוציא את כולו מאחזית היצה"ר והיסורים. כי בלא החכמים אדם הולך בחושך, אבל על ידי אמונת חכמים, דעת החכם הולכת לפני האדם ומאירה לו את הדרך לשוב אל ה', שכל התורה עומדת על מצוות "לא תסור מכל הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל", ימין ומשמאל הם המחשבה והדיבור, כי הישראל באמצע והכהן מימין ולוי משמאל (תיק"ז ג), כהן מימין הוא תיקון המחשבה והדעת, לוי משמאל הוא כנגד הדיבור. כי החכם מלמד לאדם איך בעצמו יוכל הוא לבוא לפני ה' יתברך, ואיך על ידי המחשבה והדיבור יוכל לזכות לגילוי התורה. כי אין ביד האדם כח שיוציא ויאיר החלק שלו בתורה אלא בכח הכהן והלוי (שעה"כ דרוש ב' מקס"ח), שהם מחשבה ודיבור מתוקן, ולכן רק אחרי הכהן והלוי יוכל הישראל לעלות לתורה. וכשהתורה והתפילה יוצאים מכח מחשבה ודיבור מתוקנים, גם הגוף עולה ומתקדש כמבואר בתקו"ז (דף קמ). שע"י מדרגות כהן לוי וישראל, מתייחדים יחוד ברכה וקדושה בכל האברים שהם כנגד בשר גידים ועצמות, היינו שגם הגוף נכלל בקדושה וכולו יוצא לגאולה.

האמיתית שהנה תיכף הם נגאלים. וכשהיו ישראל שומעים את קול משה רבנו והאמינו לדבריו כמ"ש (שמות ד, לא) "ויאמן העם", הוציאו בזה את הראש מהגלות, ויכלו ליישב דעתם שמצרים אינו מקום טוב, וגלות הוא היפוך ממקום הטבעי. וכן באו לתיקון המחשבה - שנתקו עצמם מצרת השיעבוד למחשבה 'בארץ זבת חלב ודבש', וקבלו תקוה - שידעו ויאמינו ברחמי ה' ב"ה שיכול הוא יתברך להוציאם מעומק הטומאה, ולרפאות את גופם, וליתן להם את התורה ואת ארץ ישראל ועולם הבא וכל הטוב הנצחי האפשרי, שהיא דעת של תקוה שיכול הקב"ה להפוך ברגע את חיי האדם מהקצה אל הקצה.

כשתקנו את ענין הראש והמחשבה נתקן גם הדיבור והמעשה

כי כל גאולת ישראל תלויה בשם אהי"ה, וכדי לגלות זאת, צריך שיהיה התעוררות מצד ישראל באותו ענין שיתקנו את ענין הראש, ואע"פ שהגופים שקועים ביצר הרע ויסורים - תיקון הרצון המחשבה והדעת אינם קשורים בגלות אלא על ידי שיעבוד הגוף, ועל ידי שמתקן המחשבה והדעת כאמור לעיל, יכול האדם להוציא את ראשו מהגלות ולהרימו, עד שייצא כולו משיעבוד לחרות, כמ"ש (שמות יד, ח) "ובני ישראל יוצאים ביד רמה" ותרם אונקלוס 'ברישי גלי', שהוא יציאת ישראל מהגלות מכח הרמת הראש. ועל זה אמר הקב"ה למשה (שמות יד, טו) "מה תצעק אלי, דבר אל בני ישראל ויסעו", ואמרו בזה"ק (בשלה, מח). 'בעתיקא תליא מילתא', שהוא כנגד שם אהי"ה, ואמרו במכילתא (בשלה, מס' דויה"א ג) 'כדאי היא האמנה שהאמינו ב', כי על ידי תיקון ענין הראש פעלו בזה לבד את כל יציאתם ממצרים.

ועל ידי שתקנו את ענין המחשבה והדעת שהוא כנגד שם אהי"ה וכנגד מדרגת 'כהן', נתקן גם ענין הדיבור שהוא כנגד מדרגת 'לוי' ויכלו להתפלל, כמשחז"ל שתפסו על הים את אומנות אבותיהם בידם והתפללו, לכן בולל הסדר כשנתקן ענין הדעת והמוחין (שעה"כ דרוש א' דפסח), מקיימים מצוות 'הגדת לבנך' ואומרים ההגדה שהיא בדיבור, ואח"כ סופרים בדיבור מ"ט יום. כי בכח

האדם עד שנפרד מהרצון לחיים, וכשהיו ישראל משועבדים לפרעה, לא הייתה תקוותם אלא לראות את אור השמש גם ליום המחרת, אבל תקוה שיהיו להם חיים אחרים מלבד עבודתם זו לא עלתה על דעתם, וכל שכן שלא היו אחוים בתקוה שייצאו ממצרים. ואע"פ שקבלו ישראל והיה בידם שאלקי אביהם יגאלם, כשהיה בדעתם לאחוז מעט בתקוה זו, תיכף היה פרעה מכביד העבודה יותר ויותר על גופם, עד שהיה מבטל מהם כל ניצוץ של אור ותקוה.

כפי מידת האמונה כך היא מידת התקוה שהיא הכלי לכל ישועת האדם

והנה לכל אחד יש תקוה ובטחון שיחיה גם ביום המחרת ולא יקרהו מכה רע חלילה, וצריך שיגדיל את דעת התקוה בכל שעה - שלא זו בלבד שלא יקרהו דבר שאינו טוב, אלא צריך שבכל דבר העומד לפניו, תהיה תפיסתו ודעתו על אותו ענין שהוא בודאי ילך ויצליח. דרך משל בסדר הלימוד - שתהיה תפיסתו בגישתו אל הלימוד שבודאי שייצליח בלימודו ויזכור את הידיעות בהם הוא עוסק ויהיה לו תועלת גדול מכך וכו', וכן על זה הדרך בכל דבר וענין. וכפי מידת האמונה כך היא התקוה של האדם, שכשיש לאדם אמונה יש לו תקוה שהיא מעל דרך הטבע, כי יודע שאצל ה' ב"ה הכל אפשרי, ואין נבצר ממנו דבר, ואין מי יאמר לו מה תעשה, ויכול הוא לשנות את חיי האדם ברגע קל מהיפך אל היפך, וכשאדם מקוה ומצפה אל ה' יתברך נעשה הוא קשור אליו יתברך, ופותח את הדרך לישועתו למעלה מגדר הטבע.

לכן צריך שראשית תפיסתו ודעתו של האדם תהיה שאין דבר טוב שיהיה נמנע מהאדם להשיגו, ואצל הקב"ה אין הדבר תלוי אם יש כלי לאדם לקבל את שפע טובו, כי הוא יתברך יכול ליתן גם הכלי וגם השפע, והדעת והתפיסה של האדם בתקוה היא בעצמה הכלי של האדם להמשיך על עצמו את השגחתו יתברך ברחמים מגולים. ועיקר מה שבא משה רבנו ללמד לישראל כשהיו בשיעבוד המצרים הוא, שייציאת גופם מהגלות הוא ע"י שירימו את הראש וישנו את תפיסתם, ויעלו אל דעת התקוה, שהיא שם אהי"ה, שהיא הנהגה למעלה מדרך הטבע, עד שיאחזו בתקוה

³דיבור מתוקן הוא שיש טוב בדיבור, כי קודם שמתקן את ענין הראש, הוא חושב מעצמו שהוא טוב ורע, ואף אינו רואה אלא את הרע שבו. אבל אחר שמתמיד בתיקון הראש והמחשבה, נתקן הדעת ויכול לה' פריד בין החסדים לגבורות ובין הטוב שלו לרע הסובב. והוא סוד איסור בשר וחלב כמבואר בתק"ז (תיקון ז') ובשל"ה (פ' משפטים, תו"א כב), כי במאכלות אסורות פוגם הדעת ונטמטם הלב (ימא לט). כלומר שאע"פ שיש בו מידות מוגנות ותאוות הגוף, צריך שידע להפריד בין הטוב שלו לבין הרע הסובב אותו. כי כל אחד הוא מלא באמונה בה' יתברך בתורה ובמצוות, אלא שמחמת פגם הדעת נטערב אצלו הטוב והרע, וכשעומד לפני ה' יתברך בתורה ותפילה, מערב במחשבתו את הרע שלו עם הטוב שעושה, וחושב שאין לו שייכות עם דברי הקדושה עד שמתרחק מהתורה. ולכן צריך שפירוד הרע מן הטוב, וענין הבשר והדין - מסוד החלב והחסד, וידע שכעת הוא טוב, וכן הוא גם נראה לפני ה' יתברך, כי בשעה זו הוא נכלל בתורה במצוה, או בכל מעשה ומחשבה טובים שעוסק בהם באותה שעה. לכן יעסוק בתורה מתוך 'דעת', שהיא הבלדת הרע שסובבו ממהות הטוב שלו. ועם הדין והבשר יעסוק בשעה היעודה לוידי ותשובה, (ומש"כ (תהלים נא, ה) "וחטאתי נגדי תמיד" וכתוב (תהלים לח, טו) "אדאג מחטאתי", הוא שיהיה ירא מהגאות, שהיא המביאה לידי חטא, כלומר שידע את מקומו ומדרגתו, ויהיה ירא שלא יעזבו הקב"ה ביד יצרו). וכשעומד לפני השי"ת בתורה ותפילה יודע שכעת הוא טוב ואין הרע חלק מעבודתו, בזה דיבורו לפני השי"ת שלם, וכבוהו להוציא את האדם מכל מקום עד לרום המעלות.

בשורה משמחת לרבים המבקשים.
בס"ד יצא לאור קונטרס מאור תורתו ושיעוריו של רבינו הגאון הינוקא שליט"א מעניני פסח וחודש ניסן.
הקונטרס כולל כמה משיעוריו של רבינו שליט"א מעניני דיומא שמסר רבינו במשך השנים וכן שיעורים מימי בחרותו ונערותו.
ניתן להשיג דרך מערכת שיעורי הינוקא ע"י הרכזים בכל עיר ועיר או במספר הטלפון 058-3207506

בשורה משמחת

לבקשת רבים ניתן לשמוע בקו 'שיעורי הינוקא'

עובדות והנהגות מחייו ואורחותיו של הגאון הינוקא מו"ר שליט"א בשלוחה 4

מאת הגאון הרב יחזקאל צמח שליט"א ות"ח נוספים. וכן בשלוחת המאזינים שלוחה 6.

כמו"כ ניתן להאזין לשיעורים האחרונים ומאמר יומי.

מספר הקו 02-5-306-506

האזינו ותחי נפשכם

לציבור הקוראים היקר.

הדפסת העלון כרוכה בהוצאות רבות.

העלון יוצא בצמצום והביקוש עצום.

המעוניינים לקחת חלק בזיכוי הרבים יפנו

במייל או בטלפון וכן ניתן לתמוך באחזקת

העלון במספר הטלפון:

03-763-0585 7426 שלוחה

יש לציין (בשלוחה 2) את שם ההקדשה